

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Lathcen egloga de moralibus lob quas Gregorius papa
fecit - Cod. Aug. perg. 134**

Lathcen

[S.l.], [9. Jh.]

Liber XXX

[urn:nbn:de:bsz:31-10461](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-10461)

eum exaltor humilium generis quia illum hominem uidit. sed que
 infirmitate dispectum credidit uirtute supra hominem sensit.
 Circumspicit montes pascuace sue. Intuendum & iam quadno^{nat}
 inspicit. sed circumspicit. In iudea quippe incarnatus est dñs que
 posita in medio gentium fuit. atq. ideo circumspicit montes quia
 electos huius seculi circum quocq. positos & gentilitatis unuer
 sitate collegit. In his itaq. montib. pascitur. quia bonis operib.
 conuersorum quasi erbis uirentib. paciatur. Uirentia quocq. per
 quirit. Uirentia enim deserit. Uirentiaq. perquirit. Uirentia
 corda quae illi hereditate inheret. De qua petrus dixit. Inhere
 ditatem. Incorruptibilem. & immarcescibilem. & cetera. Quis
 quis itaq. intrinsecus aere formidat. a gentia extrinsecus mun
 do desideria fugiat. **INCIPIT LIBER XXX. IIII**

Numquid ual & rinoceros seruire tibi. sub caudis ut mihi; Rinoceros
 enim indomite omnino naturae est. ita ut si quando captus fue
 rit. teneri nullatenus possit. Inpatiens quippe ut festus ilico.
 moritur. Eius uero nomen in latina littera p̄tatum sonat binare cor
 nu. Et quid aliud in mare nisi fatuitas. quid in cornu nisi elatio
 designatur. Quae ergo in rinoceros hoc. nisi potentes huius
 saeculi designantur. Qui in po fatuae actione se lati. Dum falsis
 exterius inflantur honoribus ueris mysteris intus inanesunt.
 Ap̄te ergo beato scae eccl̄e tipum ueniendi dicitur; Numquid
 ual & rinoceros seruire tibi. sub caudis ut mihi. quicum predica
 mentis quade hominum diuersitate p̄ad. seditione a uiuo
 luit miraculis strua. A pestius autem quasi dicit; Numquid qui
 fatua elatione superbiunt. sine meis aduocatis tua p̄ dicatione
 sub duntur. **A**ut morabitur ad p̄se^{pe} tuum; p̄sepe hoc loco
 ipsa scriptura sacra; Rinoceros itaq. iste uidelicet omnes elatos

In primis nascentis ecclesiae cum scripturarum archana audire
Inridebat. sed omnipotens deus diu quidem inocerat hunc per prae-
uoluptatis campum uagantem per tulit. & tamen cum uoluit re-
pente ad suum praesepe religuit ut uirtutis pabulum bene clausus
accipiat. **N**umquid alligabis rinocerotam ad arandum loro

tuo. Lora sunt ecclesiae precepta discipline, arare uero est praedicationis
studium humani pectoris terram uomere lingue praescindere
Dicit autem aperte; Numquid potentes huius seculi in sua fatua
elatione confidentes ad laborem praedicationis dirigis & sub disci-
pline uinculorum tringis. subcaudis ut ego, qui persecutores meos
quos prius hostes pestuli. ipsos post modum recte fidei defensores feci.

Aut confringet glebas uallium post te, Solent ex culta terra sup-
iacentes glebae iactatae semine praemere. & nascentia suffocare.

Glebis ergo hoc loco illis signantur. qui per duritiam suam atque
pestiferam uitam nec ipsi semina uerbi recipiunt. Nec percep-
tum seminum fructum alios ferre permittunt. At ergo. Num

quid confringit glebas uallium post te. Ac si diceret. Sicut me
qui postquam mente cuiuslibet elatae potestates ingredior.
Non solum ea mihi subditam reddo. sed etiam ad conterendos
fidei hostes exerceo. ut potestates huius seculi meae fortitudinis
loris ligati. Non solum in incredentes permancant sed praem-
et alienati cordis duritiam elantes frangunt.

Numquid habebis fiduciam in magna fortitudine eius. & de re-
linques labores tuos. Ac si diceret. ut ego, qui res terrenorum
principum me occultis seruiturios aspicio. & maiores huius man-
di potestates inclinabo. Bene autem subditur. et derelinques
ei labores tuos. Labores enim suos huius rinoceroti dominus relin-
quit. quia conuerso terreno principe iam eam quam suam mor-

te mercatus est. Ecclesiam credidit quia in eius manu pax fi-
dei quantitas sollicitudine tuenda commisit.

Numquid credideri. quod reddat sementem tibi & aream tuam.
confringet. Semen uerbum predicationis. Area autem ecclia
debet intellegi. Rinoceros ergo iste. do sementem non credidit.
id acceptum p[re]dicationis uerbum operib[us] repensat. Area que
xpi congregat. quem aliquando superbo cornu dispergendo uen-
tilabat. sed que rinocerotem hunc loris ligatum dixit. Nunc pra-
uorum ypocritarum subdit dicent. Penna strucionum similis est pennis
erodit et accipitris. quis herodium & accipitrem nesciat aues reli-
quas quanta uolatur sua uelocitate transcendat. Strucio uero
penne earum similitudinem habet. sed uolatur earum celerita-
tem non habet. at terra quippe eleuari non habet. Ita sunt omnes
ypocrite quidam bonorum uirtutum simulant. imitationem scie-
ntiarum habent. sed ueritatem scie actionis non habent.

Quae derelinquet in terra uicisua. Quid per oua nisi tenera ad
huc plus exprimitur. ypocrite enim quomuis peruersa semper
operentur. Loquuntur recte non desinunt. Bene autem loquen-
do infideles in conuersatione filios parunt sed eos bene uiuen-
do nutrire non possunt. **T**u forsitan in puluere calefacies
ea. Ac si dicat. ut ego. qui illa in puluere calefacies. Quia
scilicet pariuulorum animas & in medio uel peccantium pecca-
torum positum amoris mei igne succendo.

Obluiscitur quod pes conculcet ea aut bestiae agri conterant.
Quia uidelicet ypocrite eos quos in conuersatione filios genuerant.
derelinquunt & non curant non destituitis prauorum operum.
exempla peruertunt. Obluiscitur & cetera. Quia uisum dia-
bolus in hoc mundo se uisens. si eductos in bona conuersatione filios

rapiat. ypocritu omnino non curat.

Duratur ad filios suos quasi non sint sui. quem enim caritatis grā non infundit, proximum suum & sicem si ipse dō hunc genuit extraneum respicit. Cum autem ypocritu terrena patrimonialaboriosa defendat dicaturq. ei. Cur istu agis qui scdm in reliquisti. respondit ilico timere sedm. & idcirco tanto deferendis patrimonio in sudare. Unde bene de huius stulti labore sub dicitur.

Frustra laborant nullo timore cogente. illic enim trepidauerunt timore. ubi non erat timor. Sed cur ypocritu caelestia regni lucra deferens. terrenis elaboret. substructionis nomine subiungit dicens. **P**ruuabit econ dī sapientia nec dedit intellegentiam. Quomuis aliud sit pruuare. aliud non dāre. hoc tamen repetit. sub dendo non dedit quod p̄misit. pruuabit ac si diceret. quod dixi pruuabit non iniuste sapientiam abstulit. sed iuste nō dedit.

Eum tempus fuerit in altum alcos erigit. Deridē equum & ascensorem eius. Quod alas huius structionis accipimus. nisi pressas quasi complicatas hoc temp̄r ypocrite cogitationes. quas cum tempus fuerit in celtum eleuat. Mas in celtum erigere est per effrenationem superbiā cogitationes aperire. Equus autem nomine anima sc̄iuri exprimitur. quae uolentiam corporis bene subditum regit. Deridē autem ypocritu equitem. quia cum ipse in cpesto iniquitatis erupert. electorum dispicit sc̄itatem. Quis enim alius huius ascensor est aequitatis. nisi omp̄s dī. huic autem ypocritae deridere est aequitem sc̄os dispicere. Diridere uero est ascensorem equitatis p̄silore usq. ad iniuriam creatoris. Nunc ad electos uerba conuertit.

Non quid p̄bebis equo fortitudinem. aut curcum dabis collo eius hinnitum. sub caudis ut ego. sed prius quam equi fortitudinem

differamus. Quid aliter de rhinocero ac strucone sentimus
 sub breuitate perstringamus. Rhinoceros iste id unicornis
 tione fortitudinis dicitur. ut nulla uenarum uirtute
 capiatur. sed uirgo ei uellum proponitur. quae uenienti sinum ape-
 rit. In quo ille omni ferocitate proponitur. Sicq. ab eis a quibus capi
 quaeritur. repente uelut hermis inuenitur. Buxei quoque
 coloris esse describitur. qui etiam cum elefantis quando ceta-
 men adgreditur eo cornu quod in corpore singulariter gestat.
 uentrem aduersum ferire perhibetur. Ut cum ea quaemol-
 liora sunt uulnerat impugnat esse facile sternat. potest per hunc
 unicornem ille populus intellegi. quidum de accepta lege. inter
 cunctos homines elationem sumpsit. quae si inter ceteras bestias
 cornu singulare gestauit. At uirgo. Numquid uolueris nos
 seruire tibi. Ac si diceret. Numquid illum populum iam superbum
 ecclia subire tuce predicationis inclinat. Sub audis uirgo. siue
 ex hoc populo. et prius in superbia. & per modum percipuus testis in hu-
 militate nobis ad medium percutit dicitur. Quidum contra dnm se-
 quae si de custodia legis nesciens extollit. Cornu innare gestauit.
 Illud autem sepe per odorem necre deprehendimus quod oculis non ui-
 demus. Rhinoceros iste necre gestabat cornu quo percuteret. Qui
 minquam cedet inspirans. postquam praesentes interfecerat absen-
 tes quaerebat. Sed ecce omnes ante illum uenator. absonditur.
 omnis opinione timoris eius fugatur. Ut uirgo hunc unicornem
 capiat sinum suum aperit uirgo. id est secretum suum in uoluntate
 in carnis sapientiae expandit dicens. saule saule quid me per-
 sequeris. & infra. Ego sum ihesus quem tu persequeris. In uirgo
 rhinocero sinum suum aperit. cum saulo incorrupta dei sapien-
 tia incarnationis mysterium patefecit. & fortitudinem suam

rinoceros perdidit . quia p[er]stratur humi omne quod superbum
tumebat amisit . Quia etiam ad d[omi]ni presepe moratus est . quia ru
minare uerba euangeli dedignatur non est . Loris quoq[ue] d[omi]ni non
tantum a fertitate restringitur . sed quod in cogit sit mirabile ad
arandum ligatur . Ut non solum homines crudelitatis cornu non im
petat . sed eorum & icon perfectioni seruens . aratrum p[re]dicationis
trahat . De quo recte dicitur . Aut confringet glebas uallium p[re]te .
Qua ergo in humili mente fidelium legis duritiam redarguendo
conteruit . Quid alud quoniam in uelle post d[omi]ni glebas fregit dicens .
Sicut cum ad conuini x[ristus] uobis nihil p[er]derit . nunc moraditer .

Numquid fiduciam habebit in incognita fortitudine & derelinquet ei
labores tuos . In rinocerotis huius fortitudine fiduciam d[omi]ni habuit
quia quanto illum crudelius dura sibi inferentem p[er]tulit . tanto p[ro]se
constantius tolerantiam ad uerba p[re]scuit . Cum labores & icon quos
ipse in carne p[er]tulerat dereliquit . Unde p[er] eundem rinocerotem
d[omi]ni . suppleo ecce desunt passionum x[risti] incarnem ea .

Numquid credis ei quod reddat seminem . & ad aream tuam congregat .
Rinoceros iste contra a[re]am d[omi]ni congregauit . quanta illa prius
elatione uentilauit . Buxei quoq[ue] coloris dicitur . & elefantorum
uentres cornu ferre p[ro]hibetur . p[ro] colorem buxum abstinenciae pal
lor exprimitur . et dum aliorum ingluuiem redarguit cornu elefan
tis in uentrem fert . **P**enna strucionis similis est pennis erodu
et accipitris . Quia in cecoga uoce piorum doctrinam loquendo tenuit .
sed uiuendo nesciuit . Quae autem oue strucio in terra dereliquit .
Nisi eos quos carne genuerat in cecoga apostolos audire contemp
nent uocande gentilitatis deseruit . Mira autem potentia d[omi]ni haec
eadem in puluere oua uacale fecit . quia uos apostolorum factus
in illa abiectione dudum gentilitate suscitauit .

Obliviscitur quod pes conculcet ea et bestias agri conterat. Quia videlicet humana corda dum se per terrena cogitare semper quia sunt agere appetunt. ad conterendum se agri bestis idem diabolo sternunt. Ut maiorum criminum perpetratione frangantur.

Oratatur ad filios quasi non sint sui. quasi non suos respicit. quos aliter vivere quam docuit. et dum rescente sententia torrores eis amouet. Ob hoc ad persequendum synagoga dicitur. Quia se agere impulsu diuinitatis moris arbitratur. Unde sequitur.

Fustra laboravi nullo timore cogente. In labore enim persecutionis anelare. Non timore sed crudelitas cogit.

Pruabit eam deus sapientia nec dedit illi intelligentiam. Idcirco enim synagoga quid ageret obiectione clausit. Cum tempus fuerit in altum alas erigit. de rideat equitatem et ascensorem eius. In altum strutio alas erigit. quando suo conditori synagoga non ut antea formidando sed aperte iam pugnando contra dicit. quae quae non solum humanitatem domini. sed ipsam etiam diuinitatem despicit. Non tantum equitatem sed ascensorem etiam equitatis irridet. Aequus enim homo ad sumptus anima hominis aequus est. Ascensor equitatis uerbum diuinitatis ilico nunc fortium praedicatorum memoria subrogatur et dicitur.

Nam quid praebes equo fortitudinem aut circumdabis collo eius hinnitum. Pruis datur fortitudo et post modum collo eius hinnitum circumdatur. hinnitum enim uox praedicationis exprimitur. Verus autem quisque praedicator ante fortitudinem et post hinnitum accipit. Quia cum in se prius uita extinxerit. tunc pro erudiendis aliis ad uocem praedicationis uenit. Collo enim equi hinnitur circumdatur. quia ne ad uersa opera prodeat suis uocibus. etiam uita praedicationis obsidet.

Nam quid suscitabis eum quasi locustas. Est aliud locustae

simile scis predicatoribus. gerunt. matutinis namque horis id
temporis tempore. iuxta terra se subleuant. Cum uero aestus exar
serit tanto altius quanto alacrius uolant. Ergo beatus iob dñs di
cat. Numquid suscitabis eum quocum locustas. Subcaudis itego qui
p̄dicatores meos. ad cetera excitando subleuo. quo grauiore p̄secu
tionis estu excruciaci permitto. Ut tunc in illo robustior iustus eu
gilat. cum se eicardentior infidelium crudelitas inlidit. Ut tatem
dñs ostendat. aequus iste quem suaua delictis adoratur. cum
tot aduersa in exterioribus patitur. Recte subiungitur.

- § **G**loria nequam eius terror. quia districti iudicis uisionem quem iustus
uehementer expectat iniustus uenire formidat.
- § **T**erram ungula fodit. sol & inequi ungula laboris fortitudo cognosci.
quid p̄ ungulam nisi in p̄dicatore sc̄o iustitiam p̄fectio demonstratur.
qui uidelicet ungula terram fodit. dum decore decedentium exemplo
suorum operum terrenas cogitationes eicit.
- § **E**xultat audacter in occursum p̄git armatus. exultat audacter quisic
aduersis non frangitur. sicut nec prosperis eleuatur. Ne ergo prematur
aduersis habet uim fortitudinis. Ne eleuetur prosperis. habet pondus
desuper insidentis. quia autē uir sc̄s prauis ac male agentibus sese etiā
cum non quaeritur obponit. Tecte de equo di dñs in occursum p̄git armatus.
- § **C**ontempnit pauore nec cedit gladio. In pauore uentura poena metuit.
In gladio autē dolore de presenti p̄susione sentit. Quia ergo uir se uentura
aduersis non metuit. pauore dispicit. Quia uero nec super ueniente
percussione uincitur. Naquaquam gladius cedit.
- § **S**uper ipsum sonabit pharetra. Hic pharetra prauorum machinatio
designatur. Dicit ergo. Super ipsum sonabit pharetra. ut eum absconsa
machinatione longe feriant. Cum apertis congressionibus inaniter
adpropinquant. Siue super ipsum sonabit pharetra. ut p̄dicatore

sem per consilium suum pravi premissis minus quicquam ex sonitu phare-
tre terreat. **V**ibrabit astu et clipeus. Contra predicatorem di-

post pharetre sonitum astra inbratur. Quando post terrores exhibitos
eucamo ianferiens a pestu poenae pducatur & clipeus. Quia uero & cum
disputacione resistitur clipeus antefertur. Uire enim scilicet ut feriri
debeat astu inbratur. sed nec audiri possit. Hec & enim sagittas
suas. quos auditorum cordibus iniecit clipeus ab aduersariis obponitur.

Feruens et fremens. sorbet terram nec reputat tubae sonore clango-
rem. Nam quia predicator zelo scilicet inflammatus. uel inter supplicia
positus. quoslibet peccatores ad se trahere non desistit. feruens ter-
ram sorbet. quia uero persecutorum minas minime formidat. clan-
gorem tubae sonore non reputat.

Vbi audierit bucinam dicitur. Uti sermo exultacionis est. aequus uero au-
ditu bucinam uadit. Quia fortis quisque predicator. cum certamen passi-
onis sibi propinquare desiderat de exercitacione uirtutis exultat. Aequo
enim est uadere predicatoris scilicet de uentura passione gaudere.
rocul odoratur bellum. id idcirco quodlibet certamen exsuperat. quia
mentem certationi ante certamen parat. Bellum quippe procul odora-
ri est aduersae quaeque longe adhuc posita. cogitacio pro noscere. ne for-
te uideant percipere. uel turbas eis subdita quoniam possit inmaniter insanare.

Numquid percipientiam tuam plumescit accipiter expanderis alacissus
ad austrum. quia percipit singulos accipiter pennam ueterem nouam
cente piciat. ac sine intermissione plumescat pene nullus ignorat.
Accipitibus enim agrestibus mos est. ut volante austro alas expandant
quatenus eorum membra ad laxandam pennam ueterem uenti tempore
conuadescant. Cum uero uentus deest alas contra radium expensis atque
percussis. tepentem sibi auram faciunt. sicque apertas uel ueteres exilant.
uel noue succrescant. **MORALIITER** Dicitur ergo beato iob. numquid

impulse superare. Exortationis ducem et uolucrum exercitum. scilicet enim predicator longe ante considerat.
quid tunc auctores eorum electos.

per sapientiam tuam & r. Id numquid aialib & electo tu intellegen
tiam contulisti . ut flante scō spū cogitationum alas expandat ; Quatin
pondera uetustate conuersationis abiact . & uirtutum plumas huiusm
noua uolatus sumat . Potest per hunc accipitrem renouata gentilitas .
designari . Ac si beato iob diceretur . futurus uirtutum plumas ingen
tilitate respice . et uetustas superbie pennas amitte .

Aut ad preceptum tuum eleuabitur aquila . & in arduis ponet nidum
suum in petris manet . Ad preceptum ergo di eleuatur aquila . dum
uisionibus diuinis obtemperans . In supernis suspenditur fidelium
uita . que in arduis nidum ponere dī . quia desideria terrena dispi
cient . speciebus de caelestibus nutritur . In arduis nidum ponit qui
habitationem mentis sup abiecti conuersatione non construit .
In petris manet . id est intentione cordis inter illos celestes uirtutes
residet . quia perennitatis succo fortitudinem tanta iam solidita
te fixa sunt . ut in nullo culpe latere mobilitatis uari & cōte flectun
tur . Unde sequitur .

Et in rupibus silicibus commoratur .
In rupibus enim silices illi fortissimi . angelorum chori . qui quamuis
non integri . sed tamen in proprio situ fixi . cadente cum angelis
diabolo remanserunt . In rupibus enim sunt . quia pars eorum cecidit
pars remansit . Quod autem ait . **I**am cessis rupibus . nimirum cor
de enim peccatorum hominum uel de iam accessae claritas angelo
rum in corde contemplatur esse . Id ex illis choris angelicis tendit
oculum ad contemplandum glām superne maiestatis . quia non uisā
adhuc esurit . **O**culi eius de longe prospiciunt . Ac si diceret . Inten
tioni faciem fortiter tendit . sed nec dum ppinquum aspicit . Cuius
claritatis magnitudinem penetrare nequaquam potest .

Pulli eius labent sanguinem . Ac si aperte diceretur . Ipsa quidem diu
nitatis contemplatione pascitur . Sed quia diuites eius diuinita

ut. nott. q. 29. 19